

İÇİNDEKİLER

İKİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ	VII
BİRİNCİ BASKIYA ÖNSÖZ.....	IX
KISALTMALAR.....	XLV

BİRİNCİ BÖLÜM BORÇLAR HUKUKUNUN KONUSU KAYNAKLARI TEMEL KAVRAMLAR

§1. BORÇLAR HUKUKUNUN KONUSU VE KAYNAKLARI	1
I. Borçlar Hukukunun Konusu	1
II. Borçlar Hukukunun Kaynakları.....	3
A. Türk Borçlar Kanunu	3
1. Genel Olarak.....	3
2. Türk Borçlar Kanunu'nun Sistematiği	4
B. Diğer Kaynaklar	5
1. Borç İlişkilerini Düzenleyen Bazı Kanunlar	5
2. Örf ve Adet Hukuku.....	5
3. Yargı Kararları.....	6
4. Öğreti	6
§2. BORÇ KAVRAMI.....	6
I. Genel Olarak	6
A. Dar Anlamda Borç.....	7
B. Borç İlişkisi.....	8
C. Borç Menfaati	9
II. Borç İlişkisinin Nisbiligi.....	10

A. Genel Olarak.....	10
B. Borç İlişkisindeki Nisbi Hakların Kuvvetlendirilmesi	13
III. Borç ve Sorumluluk.....	15
A. Genel Olarak.....	15
B. Sorumluluğa İlişkin Ayırımalar	15
1. Şahıs ile Sorumluluk - Malvarlığı ile Sorumluluk.....	15
2. Malvarlığı ile Sorumluluğun Kapsam Bakımından Çeşitleri.....	16
a. Sınırsız Sorumluluk	16
b. Sınırlı Sorumluluk.....	16
IV. Borç ve Ödev (Külfet)	17
§3. EDİM	19
I. Kavram.....	19
II. Edim Türleri	20
A. Davranış Biçimi Bakımından: Olumlu ve Olumsuz Edimler	20
1. Olumlu Edimler (Müspet Edimler).....	20
a. Kişisel edimler (Şahsi Edimler)	20
b. Maddi Edim	21
c. Ayırımın Önemi	21
2. Olumsuz Edim.....	22
a. Yapmama Edimi (Kaçınma Edimi)	23
b. Katlanma Edimi	23
B. İfa Süresi Bakımından: Ani, Sürekli ve Dönemsel Edimler ...	23
1. Ani Edimler.....	24
2. Sürekli Edimler.....	25
3. Dönemli Edimler (Aralıklı Edimler)	25
C. Bölünüp Bölüneme Açısından Bölünebilen ve Bölünemeyen Edimler	26
1. Bölünebilen Edimler	26
2. Bölünemeyen Edimler	26
§4. TALEP HAKKI VE ALACAK HAKKI.....	26

§5. EKSİK BORÇLAR	28
I. Kavram.....	28
II. Eksik Borç Türleri.....	29
A. Doğuştan Eksik Borçlar	29
1. Kumar ve Bahis Borcu	29
2. Evlenme Sımsarlığı Ücreti.....	30
3. Ahlaki Ödevden Doğan Borçlar.....	31
B. Sonradan Eksik Borçlar	32
1. Zamanaşımına Uğramış Alacaklar.....	32
2. Konkordato Dışı Borçlar	33
§6. PARÇA VE ÇEŞİT BORÇLARI.....	34
I. Kavram.....	34
A. Parça Borcu	34
B. Çeşit Borcu (Tür Borcu, Nev'i Borcu)	34
II. Ayırımın Önemi.....	36
§7. SEÇİMLİK BORÇLAR.....	36
I. Kavram.....	36
II. Seçimlik Borçlara Benzeyen Durumlar	38
A. Sınırlı Çeşit Borcu.....	38
B. Edimi Değiştirme Yetkisi (Seçimlik Yetki)	38

İKİNCİ BÖLÜM
BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI HUKUKİ
İŞLEMLERDEN DOĞAN BORÇLAR
SÖZLEŞMELERİN HÜKÜMSÜZLÜĞÜ
TEMSİL

§8. GENEL OLARAK BORÇ İLİŞKİSİNİN KAYNAKLARI.....	41
I. Genel Olarak	41
II. Sözleşmeler	42

III. Haksız Fiiller.....	42
IV. Sebepsiz Zenginleşme	42
V. Culpa in Contrahendo Sorumluluğu (Sözleşme Görüşmelerindeki Kusurdan Sorumluluk)	42
A. Genel Olarak.....	42
B. Sözleşme Öncesi Kusurla Verilen Zararda Sorumluluğun Dayanağı.....	45
§9. İRADE SERBESTİSİ.....	47
I. Genel Olarak	47
II. Sözleşme Özgürlüğünün Görünüm Şekilleri.....	47
A. Sözleşme Yapma Özgürlüğü.....	47
1. Genel Olarak.....	47
2. İstisna: Sözleşme Yapma Zorunluluğu	48
a. Kamu Hukuku Kaynaklı Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	48
b. Özel Hukuk Kaynaklı Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	49
aa. Kanundan Kaynaklanan Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	49
bb. Dürüstlük Kuralından Kaynaklanan Sözleşme Yapma Zorunluluğu	49
cc. Ön Sözleşme	50
aaa. Genel Olarak	50
bbb. Ön Sözleşmenin Şekli.....	51
ccc. Ön Sözleşmenin Hüküm ve Sonuçları	52
B. Sözleşmenin Diğer Tarafını Belirleme Özgürlüğü	52
C. Sözleşmenin İçeriğini Belirleme Özgürlüğü.....	53
D. Sözleşmenin Tipini Belirleme Özgürlüğü	53
E. Sözleşmeyi Değiştirme ve Sona Erdirme Özgürlüğü	54
III. Sözleşme Özgürlüğünün Sınırları ve Sınırların Aşılmasının Yaptırımı	55
A. Sözleşme Özgürlüğünün Sınırları.....	55
1. Emredici Hukuk Kurallarına Aykırılık.....	55

2. Ahlaka Aykırılık.....	57
3. Kamu Düzenine Aykırılık	58
4. Kişilik Haklarına Aykırılık.....	59
5. İmkânsızlık.....	60
6. Şekle Aykırılık.....	62
B. Sınırların Aşılmasının Sonuçları	62
§10. HUKUKİ İŞLEMEN (SÖZLEŞMEDEN) DOĞAN	
BORÇLAR.....	62
I. Hukuki İşlem Kavramı.....	62
II. Hukuki İşlemin Hukuki Olaylar ve Hukuki Fiiller	
Alanındaki Konumu.....	63
A. Hukuka Aykırı Fiiller.....	64
B. Hukuka Uygun Fiiller	64
1. Duygu Açıklamaları.....	64
2. Görüş (Tasavvur) Açıklamaları	64
3. İrade Açıklamaları.....	65
a. Hukuki İşlemler.....	65
b. Hukuki İşlem Benzeri Fiiller.....	66
c. Maddi Fiiller	66
III. Hukuki İşlemlerin Türleri.....	67
A. İşlemin Tarafları Bakımından: Tek Taraflı ve Çok	
Taraflı Hukuki İşlemler	67
1. Tek Taraflı Hukuki İşlemler	67
2. Çok Taraflı Hukuki İşlemler	68
a. İki Taraflı Hukuki İşlemler: Sözleşmeler.....	69
aa. Genel Olarak.....	69
bb. Sözleşmelerin Borç Yüklenen Taraflar	
Açısından Ayırımı	69
aaa. Tek Tarafa Borç Yükleyen sözleşmeler	69
bbb. İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	70

aaaa. Tam İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler: Sinallagmatik Sözleşmeler	70
bbbb. Eksik İki Tarafa Borç Yükleyen Sözleşmeler	71
b. Kararlar	71
c. Ortak İşlemler (Müşterek İşlemler)	73
B. Malvarlığına Etkisi Bakımından Hukuki İşlemler	73
1. Borçlandırıcı İşlemler	73
2. Kazandırıcı İşlemler	75
3. Tasarruf İşlemleri (Harcama İşlemleri)	76
4. Etkilerini Doğurdıkları An Açısından Hukuki İşlemler	79
§11. SÖZLEŞMENİN KURULMASI	79
I. Tarafların Uyuşması	79
A. Genel Olarak	79
B. Esaslı Noktalarda Uyuşma Zorunluluğu ve İkinci Derecedeki Noktalar	80
1. Esaslı Noktalar	80
2. İkinci Derecedeki Noktalar	82
C. Şekle İlişkin Kuralların Saklı Olması	84
II. ÖNERİ (İCAP)	85
A. Öneri Kavramı, Unsurları ve Öneriye Davet	85
1. Öneri	85
2. Öneriye Davet	87
B. Önerinin Bağlayıcılığı, Bağlayıcılığının Süresi, Geri Alınması ve Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	91
1. Önerinin Bağlayıcılığı	91
2. Bağlayıcılığın Süresi	91
a. Süreli Öneri	91
b. Süresiz Öneri	92
aa. Hazır Olanlar Arasında	92
bb. Hazır Olmayanlar Arasında	93

3. Önerinin Geri Alınması.....	96
4. Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	97
a. Önerenin Ölümü veya Ehliyetini Yitirmesi.....	98
b. Önerinin Muhatabının Ölümü veya Ehliyetini Yitirmesi.....	98
III. KABUL.....	99
A. Kavram ve Unsurları.....	99
B. Örtülü Kabul	102
C. Kabulün Şekli	104
D. Kabulün Hükmü	104
E. Kabulün Geri Alınması.....	104
F. Ölümün veya Ehliyetin Yitirilmesinin Etkisi	105
§12. GENEL İŞLEM KOŞULLARI.....	105
I. Genel Olarak	105
A. Yasal Düzenleme İhtiyacının Nedeni.....	105
B. Terim Tercihi ve Tanım	106
C. Genel İşlem Koşullarının Uygulanma Alanı.....	107
D. Genel İşlem Koşullarının Unsurları	109
II. Genel İşlem Koşullarına Bağlanan Hukuki Sonuçlar	110
1. Açıkça Bilgilendirme ve Karşı Tarafın Kabulü Olmaması Durumu:	110
2. Sözleşmenin Niteliğine ve İşin Özelliğine Yabancı Genel İşlem Koşulları.....	112
A. İçerik Denetimi: Dürüstlük Kuralına Aykırı Koşullar	112
B. Yorum Kuralı	114
C. Değiştirme Yasası	115
D. Yazılmamış Sayılmanın Sözleşmeye Etkisi	115
§13. İLAN YOLUYLA ÖDÜL SÖZÜ VERME	116
I. Genel Olarak	116
II. Hukuki Niteliği	116
III. KOŞULLARI	117

A. Bir Sonucun Gerçekleşmesi.....	117
B. Genele Yöneltilmiş Olma.....	117
C. Ödül Sözü Verme İlan Yoluyla Gerçekleştirilmelidir	117
IV. SONUÇLARI	118
V. Ödül Sözüden Cayma veya Sonucun Gerçekleşmesini Engelleme.....	119
VI. Ödüllü Yarışma	119
§14. SÖZLEŞMENİN ŞEKLİ.....	120
I. Genel Olarak	120
II. Şeklin Türleri.....	121
A. Kaynağına Göre Şekil	121
1. Genel Olarak.....	121
a. Yasal Şekil (Kanuni Şekil)	121
b. İradi Şekil.....	122
2. Yasal Şeklin Türleri	123
a. Yazılı Şekil.....	123
aa. Genel Olarak.....	123
aaa. Adi Yazılı Şekil.....	123
bbb. Özel Yazılı Şekil.....	123
ccc. Resmi Yazılı Şekil.....	124
bb. Yazılı Şeklin Unsurları	126
aaa. Metin.....	126
bbb. İmza.....	129
aaaa. Genel Olarak İmza.....	129
bbbb. Elektronik İmza	132
b. Sözlü (Şifahi) Şekil	133
B. Doğurdıkları Hukuki Etkiye Göre Şekil.....	133
1. Geçerlilik Şekli	133
2. İspat Şekli.....	135
§15. HUKUKİ İŞLEMLERİN (SÖZLEŞMENİN) HÜKÜMSÜZLÜĞÜ.....	136
I. Genel Olarak	136

II. Hükümsüzlük Halleri.....	137
A. Yokluk.....	137
B. Kesin Hükümsüzlük.....	138
C. İptal Edilebilirlik (İptal Kabiliyeti)	140
D. Eksiklik (Noksanlık): Tek Taraflı Bağlamazlık (Askıda Hükümsüzlük).....	141
E. Nisbi Etkisizlik	143
III. Kısmi Hükümsüzlük	144
§16. AŞIRI YARARLANMA (GABİN)	146
I. Genel Olarak	146
II. Koşulları	146
A. Objektif Unsur: Edimler Arasında Açık Oransızlık.....	147
B. Sübjektif Unsur: Açık Oransızlığın Kanunda Sayılan Sebeplere Dayanması	149
1. Zor Durumda Kalma	150
2. Düşüncesizlik.....	150
3. Deneyimsizlik.....	150
III. Hükümleri.....	151
A. Zarar görenin Başvurabileceği Seçenekler.....	151
B. Süre.....	152
C. Aşırı Yararlanmanın Sözleşmenin Geçerliliğine Etkisi.....	152
§17. İRADE BOZUKLUKLARI	154
I. Genel Olarak	154
II. Yanılma	154
A. Genel Olarak.....	154
B. Yanılmanın Esaslı Sayıldığı Durumlar	155
1. Esaslı Sayılan Açıklama Yanılmaları.....	155
a. Sözleşmenin Niteliğinde Yanılma.....	155
b. Sözleşmenin Konusunda Yanılma	156
c. Kişinin Kimliğinde Yanılma.....	156
d. Kişinin Niteliğinde Yanılma.....	156

e. Miktarda Önemli Ölçüde Yanılma	157
2. Saikte Esaslı Yanılma: Temel Yanılması.....	158
C. İletmede Yanılma	160
D. Yanılmanın Hüküm ve Sonuçları	160
1. Genel Olarak.....	160
2. Yanılmada Dürüstlük Kuralları	163
III. Aldatma	163
A. Genel Olarak.....	163
B. Aldatmanın Koşulları.....	164
1. Aldatma Eylemi (Fiili)	164
2. Aldatma Kastı	166
3. Nedensellik Bağı	166
C. Üçüncü Kişinin Aldatması.....	167
D. Tazminat	167
E. İspat Yükü	169
IV. Korkutma (İkrah)	169
A. Genel Olarak.....	169
B. Korkutmanın Koşulları.....	170
1. Sözleşmenin Tarafına veya Yakınlarına Yönelmiş Tehlike.....	170
2. Tehlikenin Ağır ve Yakın Olması	171
3. Korkutmanın Hukuka Aykırı Olması	171
4. Nedensellik Bağı	172
C. Tazminat	173
D. Üçüncü Kişinin Korkutması.....	173
E. İspat Yükü	175
V. İrade Bozukluğunun Sonuçları	175
§18. İRADE İLE İRADE AÇIKLAMASI ARASINDAKİ UYUMSUZLUK: ÖZELLİKLE MUVAZAA	177
I. Genel Olarak	177
II. Tek Taraflı Yaratılan İrade ve İrade Açıklaması Uyumsuzluğu	177

A. Zihni Kayıt	177
B. Latife Beyanı (Şaka)	178
III. İrade ve İrade Açıklaması Arasında İki Taraflı Yaratılan Uyumsuzluk: Muvazaa	179
A. Kavram	179
B. Muvazaanın Çeşitleri	179
1. Mutlak Muvazaa	180
2. Nisbi Muvazaa	180
C. Muvazaanın Hukuki Sonuçları	181
1. Genel Olarak	181
2. Muvazaanın İspatı	183
D. İyi Niyetin Korunması: Yazılı Borç Tanınması	186
E. İnançlı İşlem ile Muvazaanın Karşılaştırılması	186
§19. SÖZLEŞMENİN YORUMLANMASI VE TAMAMLANMASI	189
I. Sözleşmenin Yorumlanması	189
II. Sözleşmenin Tamamlanması	191
§20. BORCUN SEBEBİ VE SEBEBİ GÖSTERİLMEKSİZİN BORÇ TANIMASI: SOYUT BORÇ İKRARI	192
I. Kavram ve Koşulları	192
II. Niteliği	193
§21. AŞIRI İFA GÜÇLÜĞÜ (EMPREVİZYON)	195
I. Genel Olarak	195
II. Türk Borçlar Kanunu m. 138 Hükmünün Uygulanma Koşulları	199
A. Olağanüstü Durumun Varlığı	199
B. Olağanüstü Durumun Öngörülememesi	200
C. Borçlunun Kusuru Bulunmaması	200
D. Sözleşmenin Yapıldığı Sırada Mevcut Olguların Dürüstlük Kuralına Aykırı Düşecek Şekilde Borçlunun Aleyhine Değişmiş Olması	200

E. Borcun Henüz İfa Edilmemiş ya da Yasal Haklar Saklı Tutularak İfa Edilmiş Olması	201
III. Borçluya Tanınan Haklar	202
§22. TEMSİL	205
I. Genel Olarak	205
II. Temsilin Türleri	207
A. Kaynağına Göre: İradı Temsil-Kanuni Temsil	207
1. İradı Temsil	207
2. Kanuni Temsil	207
B. Hakkın Kullanılış Şekline Göre: Doğrudan Temsil-Dolaylı Temsil.....	207
1. Doğrudan Temsil.....	207
2. Dolaylı Temsil.....	208
III. Doğrudan Temsilin Koşulları.....	209
A. Temsil Yetkisi.....	209
B. Temsil Olunan Adına Hareket Edilmiş Olması	209
IV. Temsil Yetkisi.....	211
A. Genel Olarak.....	211
B. Temsil Yetkisinin Verilmesi.....	213
1. Temsilciye Yöneltilen Tek Yanlı İrade Açıklaması ile Temsil Yetkisi Verilmesi.....	213
2. Temsil Yetkisinin Dışa Açıklanması	214
3. Temsil Yetkisinin Şekli	214
C. Temsil Yetkisinin Kapsamı.....	215
1. Genel Olarak.....	215
2. Temsilcinin Kendisiyle İşlem Yapması ve Çifte Temsil	216
3. Birden Fazla Kişiye Temsil Yetkisi Verilmesi.....	218
D. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi.....	219
1. Sona Erme Sebepleri.....	219
a. Kendiliğinden Sona Erme	220
aa. Kanun Gereği Kendiliğinden Sona Erme	220

bb. Diğer Kendiliğinden Sona Erme Halleri	221
b. İradi Sona Erme.....	221
2. Sona Ermeye Bağlanan Hukuki Sonuçlar	222
a. Temsilcinin Sona Ermeyi Bilmemesi Durumu	223
b. Temsilcinin Sona Ermeyi Bilmesi Durumu.....	224
aa. İradi Sona Erme ya da Kısıtlama	224
bb. Kendiliğinden Sona Erme Durumu	225
V. Yetkisiz Temsil.....	226
A. Genel Olarak.....	226
B. Yetkisiz Temsile Bağlanan Hukuki Sonuçlar	227
VI. Saklı Hükümler	229

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BORÇ İLİŞKİSİNİN HÜKÜMLERİ

§23. İFA.....	231
I. İfa Kavramı, İfanın İşlevi ve Hukuki Niteliği.....	231
A. İfa Kavramı.....	231
B. İfanın İşlevi.....	232
C. İfanın Hukuki Niteliği.....	232
II. İfanın Unsurları.....	233
A. İfanın Tarafları	234
1. Şahsen İfa Zorunluluğu Bulunmaması	234
a. Üçüncü Kişinin İfası.....	234
b. Üçüncü Kişinin İfa ile Alacaklıya Halef Olması.....	236
2. İfanın Alacaklıya Yapılmasının Gerekmesi	237
B. İfanın Konusu	238
1. İfanın Edime Uygun Olması Zorunluluğu	238
2. Edimden Başka Şeyle İfa	238
C. Kısmi İfanın Reddedilebilirliği.....	240
D. Bölünemeyen Edimlerde İfa.....	243

1. Alacaklıların Birden Fazla Olması	243
2. Borçluların Birden Fazla Olması.....	245
E. Parça Borçlarında İfa	245
F. Çeşit (Tür, Nev'i) Borçlarında İfa	246
G. Seçimlik Borçlarda İfa	247
1. Genel Olarak.....	247
2. Seçimlik Edimlerde İmkânsızlık	247
a. Kusursuz İmkânsızlık	248
aa. Baştaki İmkânsızlık.....	248
bb. Sonraki İmkânsızlık	248
b. Kusurlu İmkânsızlık.....	249
aa. Seçim Hakkı Borçluda İse	249
bb. Seçim Hakkı Alacaklıda İse	249
H. Para Borçlarında İfa	249
1. Genel Olarak.....	249
2. Ülke Parasıyla Ödeme.....	251
3. Yabancı Para Üzerinden Borçlanma	251
4. Para Değerindeki Değişimlere Karşı Önlemler	254
a. Altın Değeri Kaydı	255
b. Yabancı Para Değeri Kaydı	255
c. Endekse Göre Ayarlama Kaydı	256
5. Para Borçlarında Mahsup	256
6. Para Borçlarında Faiz	258
a. Faizin Hukuki Niteliği.....	258
b. Faiz Borcunun Miktarı.....	262
aa. Anapara Borcuna Uygulanacak Faiz Oranı.....	262
bb. Temerrüt Halinde Uygulanacak Faiz Oranı	263
cc. Mevzuata Göre Faiz Oranı	264
dd. Bileşik Faiz Yasağı	267
7. Para Borçlarında Ödemenin İspatı	268
a. Genel Olarak.....	268
b. Makbuz İsteme Hakkı.....	268

c. Senedin Geri Verilmesini İsteme Hakkı.....	269
d. Makbuz Verilmesi ve Senet İadesinden Kaynaklanan Karineler	270
aa. Önceki Dönemlere Ait Edimlerin İfa Edilmiş Olduğu	270
bb. Anapara İçin Verilen Makbuz	271
cc. Senedin Geri Verilmiş Olması.....	271
III. İFA ZAMANI.....	272
A. Kavram.....	272
B. İfa Zamanının Tespiti.....	273
1. Genel Kural: Süreye Bağlanmamış Borç	273
2. Süreye Bağlı Borç	274
a. Belirli Vadeli İşlem	274
b. Kesin Vadeli İşlem.....	275
3. Sürenin Hesaplanması	277
C. Erken İfa.....	278
D. Vadede İfa Zamanı.....	279
IV. İFA YERİ	279
A. İfa Yerinin Önemi	279
B. İfa Yerinin Belirlenmesi	280
1. Para Borçları: Götürülecek Borçlar	280
2. Parça Borçlarında İfa Yeri	281
3. Diğer Borçlarda İfa Yeri	282
C. İfa Yerinin Sınıflandırılması	282
1. Alınacak (Aranacak) Borçlar	283
2. Götürülecek Borçlar	283
3. Gönderilecek (Yollanacak) Borçlar.....	284
§24. KARŞILIKLI EDİMLERİN İFASI	285
I. Karşılıklı Edimleri İçeren Sözleşmeler ve Edimlerin İfa Sırası	285
A. Genel Olarak.....	285
B. İfa Sırası.....	286

II. Ödemezlik Def'i	287
A. Genel Olarak Ödemezlik Def'i ve Hukuki Niteliği.....	287
B. Ödemezlik Def'inin Koşulları.....	288
1. Karşılıklı Borç Yükleyen Bir Sözleşme Bulunmalıdır ...	288
2. Ödemezlik Def'i Aynı Sözleşmedeki Sadece Birbiri ile Karşılık İlişkisi Olan Edimler İçin Kullanılabilir	290
3. Karşılıklı Borçlar Halen Mevcut ve Muaccel Olmalıdır	290
4. İfayı İsteyen Taraf Daha Önce İfa İle Yükümlü Olmamalıdır.....	292
5. İfayı Talep Eden Kendi Edimini İfa Etmiş veya İfasını Önermiş Olmalıdır	292
C. Ödemezlik Def'inin Kullanılması ve Hükmü	293
III. İfa Güçsüzlüğü Def'i (Aciz Def'i-Güvenlik Def'i)	295
A. Genel Olarak İfa Güçsüzlüğü ve Koşulları.....	295
B. İfa Güçsüzlüğü Def'ine Bağlanan Hukuki Sonuçlar	296
§25. ALACAKLI TEMERRÜDÜ	297
I. Kavram.....	297
II. Alacaklı Temerrüdünün Koşulları.....	298
A. Alacaklıya Borcun İfasının Teklif Edilmiş Olması.....	298
B. Haklı Bir Sebep Bulunmaması	301
III. Alacaklı Temerrüdünün İspatı	302
IV. Alacaklı Temerrüdünün Sonuçları.....	302
A. Borçlunun Sorumluluktan Kurtulması.....	303
1. Tevdi Hakkı.....	303
2. Malı Satma ve Satış Bedelini Tevdi Hakkı.....	305
3. Dönme Hakkı	307
B. Borçlunun Sorumluluğunun Hafiflemesi	308
V. Alacaklı Yüzünden Borcun İfa Edilemediği Diğer Haller	308
VI. Alacaklı Yüzünden İfanın İmkânsızlaşması	309
§26. GENEL OLARAK BORÇLARIN İFA EDİLMEMESİNİN SONUÇLARI.....	310

I. Borcun İfa Edilmemesi Kavramı ve Borca Aykırılığın Çeşitleri	310
II. İfa Davası ve Cebri İcra.....	311
A. İfa (Eda) Davası.....	311
B. Cebri İcra.....	315
§27. BORCUN İFA EDİLMEMESİ HALİNDE BORÇLUNUN SORUMLULUĞU	317
I. Genel Olarak	317
A. İfanın İmkânsızlaşması: Borcun Hiç İfa Edilmemesi	317
B. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi Halinde Sorumluluk .	319
II. Tazminat Davası.....	321
A. Genel Olarak.....	321
B. Tazminat İsteminin Koşulu Olarak Zarar	322
1. Olumlu Zarar (Müspet Zarar) -Olumsuz Zarar (Menfi Zarar)	323
2. Fiili Zarar ve Yoksun Kalınan Kâr.....	326
3. Manevi Zarar	327
C. Zararın İspatı ve Hesaplanması.....	328
D. Kusur	333
1. Kusura Dayalı Sözleşme Sorumluluğu ve Kusur Kavramı.....	333
a. Genel Olarak.....	333
b. Kusur Çeşitleri.....	334
2. Kusurun İspatı	335
3. Sorumsuzluk Anlaşması	337
E. Nedensellik Bağı	341
F. Yardımcı Kişilerin Borca Aykırı Fiillerinden Sorumluluk ..	342
1. Genel Olarak.....	342
2. Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluğun Koşulları.....	343

a.	Borçlu ile Zarara Uğrayan Arasında Bir Borç İlişkisinin Bulunması Gereği	343
b.	Borcun İfası ya da Borç İlişkisinden Doğan Bir Hakkın Kullanılması Yardımcı Kişiye Bırakılmış olmalıdır.....	343
c.	Borcun İfası Üçüncü Kişiye Bırakılabilir Olmalıdır	347
d.	Yardımcı Kişi İfa ya da Hakkın Kullanımı Dolayısıyla Alacaklıya Bir Zarar Vermiş olmalıdır .	347
e.	Borcun Bizzat Borçlu Tarafından İfa Edilmiş Olması Halinde Dahı Borçlu Zarardan Sorumlu Tutulabilir Olmalıdır.....	349
3.	Yardımcı Kişinin Fiiline İlişkin Sorumluluğun Daraltılması ya da Kaldırılması	352
4.	Yardımcı Kişilerin Alacaklıya Karşı Sorumluluğu	353
5.	Borçlunun Yardımcı Kişiye Rücu Etmesi.....	353
§28.	BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ	354
I.	Genel Olarak	354
II.	Borçlunun Temerrüdünün Koşulları.....	354
A.	Borcun Muaccel Olması Gerekliği.....	355
B.	İhtar	356
1.	İhtarın Gerekli Olması.....	356
2.	İhtarın Gerekli Olmadığı Haller	358
a.	Belirli Vadeli Borçlar.....	359
b.	Haksız Fiiller.....	361
c.	Sebepsiz Zenginleşme.....	361
d.	Dürüstlük Kuralına Göre İhtara Gerek Olmayan Haller	361
e.	Tarafların Anlaşması.....	362
C.	İfanın Mümkün Olması Gereği.....	362
D.	Alacaklının İfayı Kabule Hazır Olması	363
E.	Borçlunun Kusurunun Aranmaması.....	363
III.	Borçlunun Temerrüdünün Hukuki Sonuçları	363

A. Borçlunun Temerrüdünün Genel Sonuçları	363
1. Gecikme Tazminatı	364
2. Beklenmedik Halden Sorumluluk.....	366
B. Borçlu Temerrüdünün Para Borçları Bakımından Sonuçları.....	368
1. Temerrüt Faizi	368
a. Genel Olarak Temerrüt Faizi.....	368
b. Temerrüt Faizi Oranı.....	374
2. Temerrüt Faizini Aşan Zararın Tazmini (Aşkın Zarar)	375
C. Karşılıklı Borç Yükleyen Sözleşmelerde Borçlunun Temerrüdünün Sonuçları.....	382
1. Genel Olarak.....	382
2. Uygun Süre Verilmesi	383
3. Süre Verilmesinin Gerekli Olmadığı Haller.....	387
a. Süre Verilmesinin Etkisiz Olması	387
b. Borcun İfasının Alacaklı İçin Yararsız Kalması.....	388
c. Nisbi Kesin Vadeli İşlem Bulunması	389
4. Alacaklının Seçimlik Hakları	391
a. Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı.....	394
b. Aynen İfadan Vazgeçme ve Olumlu Zararın Giderilmesi.....	395
c. Sözleşmeden Dönme	396
aa. Dönmenin Hukuk Niteliği	397
aaa. Klasik Dönme Görüşü.....	397
bbb. Ayni Etkili Dönme Görüşü (İstihkak Teorisi)	398
ccc. Dönüşüm Görüşü (Yeni Dönme Görüşü)	398
bb. Dönme Halinde İstenebilecek Tazminat.....	399
5. Sürekli Borç İlişkilerinde Temerrüt ve Fesih.....	401
6. Kısmi Temerrüt.....	402

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
BORÇLARIN SONA ERMESİ VE
ZAMANAŞIMI

§29. BORÇLARIN SONA ERMESİ	405
I. GENEL OLARAK.....	405
II. Asıl Borca Bağlı Borçların Sona Ermesi	406
III. İbra.....	408
IV. Yenileme	411
A. Genel Olarak.....	411
B. Yenilemenin Koşulları.....	412
1. Mevcut Bir Borç Bulunmalıdır	412
2. Yeni Bir Borç Kurulmuş Olmalı	413
3. Yenileme İradesi ile Hareket Edilmiş Olmalıdır	414
C. Yenilemenin Hükümleri	414
D. Cari Hesaplara İlişkin Durum	415
V. Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi	416
A. Genel Olarak.....	416
B. Birleşmenin Hükümleri.....	416
VI. Sonraki İfa İmkânsızlığı	417
A. Genel Olarak.....	417
B. İmkânsızlığa Bağlanan Hukuki Sonuçlar.....	419
1. Genel Olarak.....	419
a. Kusursuz İmkânsızlık	419
b. Kusurlu İmkânsızlık.....	420
2. Alacaklıya Bildirme Yükümlülüğü.....	421
3. Kaim Değerlerin Durumu.....	421
C. Kısmi Kusursuz İmkânsızlık	423
VII. Takas	424
A. Genel Olarak.....	424
B. Takasın Hukuki Niteliği.....	425

C. Takasın Koşulları	426
1. Tarafların Birbirinden Alacaklı Olması (Karşılıklı Alacaklılık)	426
2. Borçların Özdeş Olması	428
3. Alacakların Muaccel Olması	430
4. Takas Edilecek Borcun Dava Edilebilir Olması	430
5. Takastan Feragat Edilmemiş Olması	431
6. Takasın Kanunen Yasaklanmamış Olması	432
D. Takasın Hükümleri	433
§ 30. ZAMANAŞIMI	434
I. Zamanaşımı Kavramı	434
II. Zamanaşımı Süresi ve Hak Düşürücü Süre Ayırımı	435
III. Zamanaşımına Tabi Olan Haklar	437
IV. Zamanaşımı Süreleri	438
A. Genel Olarak	438
B. Türk Borçlar Kanunu m. 147’de Düzenlenen Beş Yıllık Zamanaşımı Süreleri	438
C. Zamanaşımı Sürelerinin Başlangıcı ve Hesaplanması	439
1. Sürenin Başlaması	439
2. Zamanaşımının Hesaplanması	443
3. Zamanaşımının Durması	443
4. Zamanaşımının Kesilmesi	446
D. Sürelerin Kesinliği	451
E. Zamanaşımından Feragat	452
V. Zamanaşımının Sonuçları	453
A. Asıl Alacak Bakımından Zamanaşımının Sonuçları	453
B. Bağlı Alacaklar Yönünden Zamanaşımının Sonuçları	454

BEŞİNCİ BÖLÜM
HAKSIZ FİİLLERDEN DOĞAN BORÇLAR

§31. GENEL OLARAK HAKSIZ FİİL SORUMLULUĞU	455
I. Kavram.....	455
II. Haksız Fiil Sorumluluğunun Koşulları	456
§32. HUKUKA AYKIRI FİİL	457
I. Kavram.....	457
II. Uyulması Gereken Kuralların Kaynakları	458
III. Hukuka Aykırı Fiilin Görünüm Şekilleri	459
IV. Hukuka Uygunluk Nedenleri.....	460
A. Genel Olarak.....	460
B. Kanunun Tanıdığı Yetkinin Kullanılması.....	461
C. Zarar Görenin Rızası.....	462
D. Üstün Nitelikte Özel veya Kamusal Yarar	466
1. Üstün Nitelikte Özel Yarar	466
2. Üstün Nitelikte Kamusal Yarar.....	467
E. Haklı Savunma (Meşru Müdafaa).....	472
a. Haklı savunmada bulunan kişinin veya bir üçüncü kişinin şahsına veya malına saldırı başlamış ya da başlamak üzere olmalıdır:.....	473
b. Savunma saldırı esnasında gerçekleşmiş olmalıdır:	474
c. Saldırı haksız olmalıdır:	474
d. Savunma saldırıda bulunan kişiye karşı yapılmış olmalıdır:	474
e. Savunma orantılı olmalıdır:	475
F. Zorunluluk Hali (İztırar Hali).....	476
G. Hakkını Kendi Gücüyle Koruma.....	477
§33. ZARAR.....	478
I. Genel Olarak	478
II. Zarar	479

III. Maddi Zarar-Manevi Zarar.....	480
IV. Maddi Zararın Nitelenmesi Bakımından Ayırımılar.....	480
A. Fiili Zarar-Yoksun Kalınan Kazanç (Kâr)	480
B. Doğrudan Doğruya Uğranılan Zarar- Yansıma Yoluyla Zarar	482
C. Doğrudan Zarar-Dolaylı Zarar	482
D. Mevcut Zarar-Gelecekteki Zarar	483
§34. NEDENSELLİK BAĞI.....	483
I. Nedensellik Kavramı.....	484
A. Şart Teorisi	485
B. Uygun Nedensellik Teorisi	486
II. Birden Fazla Sebebin Varlığı ve Nedensellik.....	488
A. Ortak Nedensellik	491
B. Yarışan Nedensellik.....	492
C. Alternatif (Seçimlik) Nedensellik	493
§35. KUSUR	494
I. Kusur Kavramı	494
II. Kusurun Çeşitleri	494
A. Kasıt.....	494
B. İhmal	496
III. Kusurun Ağırlığının Rolü	498
IV. Kusurun Gerçekleşmesine Engel Olan Haller.....	498
A. Ayırt Etme Gücünden Yoksunluk	498
B. Beklenmedik Hal (Kaza).....	500
§36. KUSURSUZ SORUMLULUK (KUSURA DAYANMAYAN SORUMLULUK).....	500
§37. TÜRK BORÇLAR KANUNUNDA DÜZENLENEN KUSURSUZ SORUMLULUK HALLERİ.....	502
I. Hakkaniyet Sorumluluğu.....	502
II. Özen Sorumluluğu (Sebep Sorumluluğu)	504
A. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu.....	504

1. Genel Olarak.....	504
2. Türk Borçlar Kanunu m. 66 Hükümünün Uygulama Alanı.....	505
3. Adam Çalıştıranın Sorumluluğu Koşulları	507
4. Karineler ve Kurtuluş Kanıtı	510
5. Çalıştırılana Rücu	511
6. Türk Borçlar Kanunu m. 66 ve m. 116 Hükümlerinin Karşılaştırılması	512
B. Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu.....	513
1. Genel Olarak.....	513
2. Kapsam	514
3. Sorumluluğun Koşulları	515
4. Karine ve Kurtuluş Kanıtı	516
5. Hayvan Bulunduranın Rücu Hakkı.....	517
6. Hayvanın Başkasının Taşınmazına Zarar Vermesi	517
C. Yapı Malikinin Sorumluluğu	518
1. Genel Olarak.....	518
2. Sorumluluğun Koşulları	519
3. Sorumluluğun Objektifliği.....	521
4. Malikin Rücu Hakkı	521
5. Zarar Tehlikesini Önleme	522
III. Genel Tehlike Sorumluluğu	523
A. Genel Olarak.....	523
B. İşletmenin Niteliği.....	523
C. Zarar Doğmuş Olması	524
D. Sorumlu Kişi.....	525
§38. MOTORLU ARAÇ İŞLETENİN SORUMLULUĞU	526
I. İşleten.....	527
II. İşletenin Sorumluluğu	528
A. İşletenin Tehlike Sorumluluğuna Göre Sorumlu Olduğu Durumlar.....	528

1. Genel Olarak.....	528
2. Sorumluluğun Koşulları.....	529
B. İşletenin Olağan Sebep Sorumluluğuna Göre Sorumlu Olduğu Durumlar.....	532
C. İşletenin Kusur Esasına Göre Sorumlu Tutulduğu Durumlar.....	533
§39. GİDERİLMESİ GEREKEN ZARARIN BELİRLENMESİ.....	534
I. Genel Olarak Zarar ve Tazminat.....	534
II. Zararın Belirlenmesi	536
A. Genel Olarak.....	536
B. Zararın İspatı.....	536
C. Zarar Hesabında Esas Alınacak Olan Tarih.....	539
D. Zarar Görenin Elde Ettiği Yararların İndirilmesi: Denkleştirme	541
E. Eşyaya Gelen Zararın Hesaplanması	545
F. Kişiye İlişkin Zarar Hesabı.....	549
1. Genel Olarak.....	549
2. Bedensel Zararların Hesaplanması.....	550
a. Tedavi Giderleri	551
b. Kazanç Kaybı.....	552
c. Çalışma Gücünün Azalmasından ya da Yitirilmesinden Doğan Kayıplar	553
d. Ekonomik Geleceğin Sarsılmasından Doğan Kayıplar.....	555
3. Ölüm Halinde Zararın Hesaplanması.....	556
a. Cenaze Giderleri	556
b. Ölümün Hemen Gerçekleşmemesi Halinde İstenebilecek Zararlar.....	557
c. Ölenin Desteginden Yoksun Kalanların Ugradıkları Kayıplar (Destekten Yoksun Kalma Tazminatı)	557

aa. Destek Kavramı ve Destekten Yoksun Kalanlar	557
bb. Zararın Hesaplanması	559
§40. TAZMİNATIN BELİRLENMESİ.....	565
I. Genel Olarak	565
II. Tazmin Biçiminin Belirlenmesi	566
III. Tazminat Tutarının Belirlenmesi.....	568
A. Genel Olarak.....	568
B. Zarar Veren Kusurunun Derecesi	569
C. Tazminatın İndirilmesi	570
1. Zarar Görenin Rızası.....	571
2. Zarar Görenin Birlikte Kusuru (Müterafik Kusur- Bölüşük Kusur)	573
3. Zarar Görenin Sorumlu Olduğu Diğer Etkenler	577
4. Hafif Kusuruyla Zarar Veren Yoksulluğa Düşecek Olması.....	578
5. Diğer Sebepler	579
a. Beklenmedik Hal	579
b. Zarar Görenin Bünyesinden Kaynaklanan Durumlar	580
c. Zarar Görene Yardım Ederken Zarara Neden Olma.....	581
D. Artırım ve İndirim Yasağı.....	581
IV. Tazminat Hükmüne İlişkin Bazı Durumlar	582
A. Genel Olarak.....	582
B. Bedensel Zararlarda Tazminat Hükmünün Değiştirilmesi. 583	
C. Geçici Ödeme.....	585
§41. MANEVİ TAZMİNAT.....	587
I. Genel Olarak Manevi Tazminat.....	587
II. Manevi Tazminat Davasının Koşulları	589
A. Beden Bütünlüğünün İhlali ve Ölüm Halinde Manevi Tazminat	590

a. Kusur ve olayın özellikleri:.....	591
B. Kişilik Haklarının Zedelenmesi Halinde Manevi Tazminat	592
III. Manevi Tazminatın Biçim ve Kapsamı.....	595
§42. BİRDEN FAZLA KİŞİNİN AYNI ZARARDAN SORUMLU OLMASI (MÜTESELSİL SORUMLULUK)	599
I. Müteselsil Sorumluluk Kavramı ve Sorumluluğu Doğuran Haller.....	599
A. Müteselsil Sorumluluk Kavramı	599
B. Müteselsil Sorumluluğu Doğuran Haller.....	599
II. Müteselsil Sorumluluğun Hüküm ve Sonuçları	602
A. Dış İlişki.....	602
B. İç İlişki.....	604
§43. TAZMİNAT DAVASI İLE CEZA YARGILAMASI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	605
§44. HAKSIZ FİİLLERİN TABİ OLDUĞU ZAMANAŞIMI SÜRELERİ.....	610
I. Genel Olarak	610
II. Zamanaşımı Süreleri	611
A. İki Yıllık Kısa Zamanaşımı Süresi	611
B. On yıllık Uzun Zamanaşımı Süresi	615
C. Ceza Zamanaşımı.....	617
III. Daimi Zamanaşımı Def'i.....	623
IV. Rücu İsteminde Zamanaşımı	623

ALTINCI BÖLÜM
SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN
BORÇ İLİŞKİLERİ

§45. GENEL OLARAK SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME KURUMU VE ÖZELLİKLERİ	625
---	------------

I. Genel Olarak Sebepsiz Zenginleşme Kurumu	625
II. Sebepsiz Zenginleşmenin Özellikleri	627
§46. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN KOŞULLARI.....	629
I. Genel Olarak	629
II. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN KOŞULLARI.....	629
A. Zenginleşme	629
B. Zenginleşmenin Bir Başkasının Mal veya Emeğinden Olması.....	631
C. Zenginleştiren Olay ile Zenginleşme Arasında Nedensellik Bağı Bulunması.....	632
D. Zenginleşmenin haklı bir sebebe dayanmaması	633
1. Genel Olarak.....	633
2. Haklı Sebebe Dayanmayan Zenginleşme	634
a. İfa Sebebiyle Gerçekleşen Sebepsiz Zenginleşme..	634
aa. Hukuki Sebebin Geçerli Olmaması.....	635
bb. Hukuki Sebebin Gerçekleşmemesi	636
cc. Hukuki Sebebin Sona Ermesi.....	636
dd. Borç Olmayan Şeyin İfası	637
b. İfa Dışı Sebepsiz Zenginleşme	639
§47. SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI.....	640
I. Sebepsiz Zenginleşme Davasının Diğer Davalarla Karşılaştırılması	640
A. İstihkak Davası	640
B. Sözleşmeden Doğan Alacak Davası.....	640
C. Haksız Fiil Davası.....	641
D. Vekâletsiz İş Görme.....	642
E. Taşınır Davası	644
II. Sebepsiz Zenginleşme Davasının Konusu ve Kapsamı.....	645
A. Geri Verme Davasının Konusu	645
B. Davanın (Geri Vermenin) Kapsamı	645
1. İyiniyetli Sebepsiz Zenginleşenin Geri Verme Borcunun Kapsamı.....	645

a. Genel Olarak.....	645
b. Zenginleşmenin Hesaplanması.....	648
aa. Zenginleşme Konusunun Değeri.....	648
bb. Ürünler ve Elde Edilen Yararlar.....	650
cc. Kaim Değer	651
dd. Zenginleşmeden Düşürülmesi Gereken Değerler	652
2. Kötü Niyetli Sebepsiz Zenginleşenin Geri Verme Borcunun Kapsamı.....	653
C. Sebepsiz Zenginleşenin Giderleri İsteme Hakkı	655
D. Karşılıklı Borç İçeren Sözleşmelerde Karşılıklı Zenginleşmelerin Geri Verilmesi.....	658
E. Geri İstenememe	658
F. Zamanaşımı.....	660
1. Genel Olarak.....	660
2. Zamanaşımı Süreleri	660
a. Kısa Zamanaşımı Süresi.....	660
b. Uzun Zamanaşımı.....	660
3. İfadan Kaçınma Hakkı	661

YEDİNCİ BÖLÜM BORÇLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ

§48. GENEL OLARAK BORÇLARIN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE ETKİSİ.....	663
§49. ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN FİİLİNİ ÜSTLENME.....	664
I. Genel Olarak	664
II. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması	666
A. Garanti Sözleşmesi ile İlişkisi	666
B. Kefalet ile Karşılaştırılması	667
C. Borcun Üstlenilmesi.....	667

D. Borca Katılma	668
III. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Koşulları ve Özellikleri..	668
A. Bir Edimin Üstlenilmesi	668
B. Fiili Üstlenilenin Üçüncü Kişi Olması.....	669
C. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Sözleşme Olması.....	669
IV. Üçüncü Kişinin Fiilini Üstlenmenin Hüküm ve Sonuçları	670
§ 50. ÜÇÜNCÜ KİŞİ YARARINA SÖZLEŞME.....	674
I. Genel Olarak	674
II. Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme Tipleri.....	675
A. Eksik Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme	676
B. Tam Üçüncü Kişi Yararına Sözleşme	677

SEKİZİNCİ BÖLÜM

BORÇ İLİŞKİLERİNDE ÖZEL DURUMLAR

§ 51. TESELSÜL	683
I. Müteselsil Borçluluk	683
A. Genel Olarak.....	683
B. Hukuki Niteliği.....	684
C. Müteselsil Borçluluğun Özellikleri	685
D. Müteselsil Borçluluğun Kaynakları.....	687
1. Hukuki İşlemlerle Müteselsil Borçluluğun Kurulması.....	687
2. Kanundan Doğan Müteselsil Borçluluk.....	688
E. Müteselsil Borçluluğun Hüküm ve Sonuçları	690
1. Alacaklı ile Borçlular Arasındaki İlişki: Dış İlişki	690
a. Alacaklının Dilediği Borçluya Başvuru Hakkı Bulunması.....	690
b. Borçluların Alacaklıya Karşı Savunma İmkânları ...	691
aa. Ortak Def'i ve İtirazlar	692
bb. Kişisel Def'i ve İtirazlar	692

c. Borçluların Diğer Borçluların Durumunu Ağırlaştırılmaması	693
2. Borçlular Arasındaki İlişki: İç İlişki	695
a. Borçluların Birbirlerine Rücu Edebilmesi	695
b. Alacaklıya Halef Olma	697
F. Müteselsil Borçluluğun Sona Ermesi	698
II. Müteselsil Alacıklılık	700
A. Genel Olarak Müteselsil Alacıklılık ve Alacaklıların Hukuki Durumu	700
B. Borçlunun Hukuki Durumu	702
§52. KOŞULLAR.....	704
I. Genel Olarak Koşul	704
II. Koşulun Geçerliliği	706
A. Koşul Serbestisi ve Koşula Düşman İşlemler	706
B. Geçerli Olmayan Koşullar	707
III. Koşulun Hüküm ve Sonuçları	709
A. Geciktirici Koşul Bakımından	709
1. Genel Olarak	709
2. Borçlunun Borcun İfasını Engelleyen Davranışlardan Kaçınma Yükümü	710
3. Koşulun Gerçekleşmesinden Önce Yapılan Koşulla Bağdaşmayan Tasarruflar	711
4. Koşul Gerçekleşmeden Önce Elde Edilen Yararlar	711
5. Koşulun Gerçekleşmesinden Sonraki Hüküm ve Sonuçları	712
B. Bozucu Koşul Bakımından	713
IV. Koşullara İlişkin Ortak Hükümler	714
§53. BAĞLANMA PARASI-CAYMA PARASI.....	715
I. Bağlanma Parası	715
II. Cayma Parası	716
§54. CEZA KOŞULU.....	718

I. Genel Olarak	718
II. Hukuki Niteliği ve Özellikleri	719
A. Hukuki Niteliği.....	719
B. Ceza Koşulunun Özellikleri.....	720
III. Ceza Koşulunun Çeşitleri	721
A. İfa Yerine İstenebilen Ceza (Seçimlik Ceza)	721
B. İfaya Eklenen Ceza	722
C. Dönme ve Fesih Cezası	724
IV. Ceza Koşulunun Kusur ve Tazminatla İlişkisi	725
A. Ceza Koşulu ve Zarar İlişkisi	726
1. Alacaklının Zarara Uğraması Koşulunun Bulunmaması	726
2. Cezayı Aşan Zararın Talep Edilebilmesi	726
B. Ceza Koşulu ve Kusur İlişkisi	728
V. Cezanın İndirilmesi.....	729

DOKUZUNCU BÖLÜM BORÇ İLİŞKİLERİNDE TARAF DEĞİŞİKLİKLERİ

§55. ALACAĞIN DEVRİ (ALACAĞIN TEMLİKİ)	733
I. Alacağın Devri Kavramı	733
II. Alacağın Devrinin Hukuki Niteliği	735
A. Alacağın Devrinin Bir Sözleşme Olması	735
B. Alacağın Devrinin Bir Tasarruf İşlemi Olması.....	735
C. Alacağın Devrinin Soyut mu Yoksa Sebebe Bağlı mı Olduğu Sorunu	736
D. Alacağın Devri ile Devir Sözü Verme Arasındaki Farklar ...	738
III. Alacağın Devrinin Unsurları.....	740
A. Geçerli Bir Devir Sözleşmesi	740
1. Genel Olarak.....	740

2. Şekil Şartı.....	740
B. Devredilen Alacak.....	743
1. Devrin Konusu	743
2. Alacağın Var Olması	744
3. Devir Engeli Bulunmaması	746
a. Kanun Gereği Devrin Yasak Olması	746
b. İşin Niteliği Gereği Devrin Yasak Olması	746
c. İradî Devir Yasağı ve İyi Niyetin Korunması	747
IV. Alacağın Devrinin Hüküm ve Sonuçları	748
A. Devrin Asli Sonuçları.....	748
1. Alacağın Devralana Geçmesi	748
2. İspat Araçlarını Teslim Yükümlülüğü	748
3. Devredenin Garanti Yükümlülüğü	750
a. Genel Olarak.....	750
b. Edim Karşılığı Olmayan Devir ve Alacağın Kanun Gereği Geçişinde Garanti Yükümlülüğü.....	751
c. Edim Karşılığı Devirde Garanti Yükümlülüğü.....	751
d. Garanti Yükümlülüğüne Bağlanan Sonuçlar	755
e. İfaya Yönelik Devir	757
B. Devrin Yan Sonuçları	758
C. Devralan ile Borçlu Arasındaki İlişki	760
1. Borçlunun Rızasının Aranmaması ve Alacaklıya İyi Niyetle Ödeme Yapılması.....	760
2. Borçlunun Savunma İmkânları	761
3. İfadan Kaçınma ve Tevdi	762
D. Devreden ile Devralan Arasındaki İlişki.....	763
§56. BORCUN ÜSTLENİLMESİ	764
I. Genel Olarak	764
II. İç Üstlenme Sözleşmesi.....	764
A. Genel Olarak.....	764
B. Hüküm ve Sonuçları.....	766

III. Dış Üstlenme Sözleşmesi.....	767
A. Genel Olarak.....	767
B. Sözleşmenin Kurulması.....	768
C. Hüküm ve Sonuçları.....	770
1. Asli sonuçlar.....	770
2. Bağlı Haklar.....	770
3. Savunmalar.....	771
D. Dış Üstlenme Sözleşmesinin Hükümsüz Hale Gelmesi	772
§57. BORCA KATILMA	773
§58. MALVARLIĞININ YA DA İŞLETMENİN	
   DEVRALINMASI.....	774
I. Genel Olarak	774
II. Hüküm ve Sonuçları	775
§59. BİR İŞLETMENİN BİR BAŞKA İŞLETMEYLE	
   BİRLEŞMESİ VEYA DÖNÜŞMESİ	777
§60. SÖZLEŞMENİN DEVRİ VE SÖZLEŞMEYE KATILMA	777
I. Sözleşmenin Devri	777
A. Genel Olarak.....	777
B. Sözleşmenin Devrinin Hükümleri	779
II. Sözleşmeye Katılma	779
A. Genel Olarak.....	779
B. Sözleşmeye Katılmanın Hükümleri	780
YARARLANILAN KAYNAKLAR.....	781